

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD FEDERACIJE BiH
Broj: 33 0 P 097928 26 Spp
Sarajevo, 27.02.2026. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Živinicama za rješavanje spornog pravnog pitanja od 16.01.2026. godine, temeljem odredbe članka 61c. stavak 1 Zakona o parničnom postupku („Sl. novine F BiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), te odredbe članka 18 Pravilnika o unutarnjem sudskom poslovanju Federacije BiH i Brčko Distrikta („Sl. glasnik BiH“, br. 62/12, 40/14, 54/17, 60/17, 30/18 i 83/22), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 27.02.2026. godine donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Živinicama za rješavanje spornog pravnog pitanja od 16.01.2026. godine u predmetu broj 33 0 P 097928 25 I 2.

Obrazloženje

Dana 16.01.2026. godine u ovom sudu zaprimljen je zahtjev Općinskog suda u Živinicama za rješavanje spornog pravnog pitanja, koje se tom sudu ukazalo spornim u predmetu broj 33 0 P 097928 25 I 2. U tom predmetu tražitelj izvršenja je podnio prijedlog za izvršenje na osnovu pravomoćne i izvršne presude Osnovnog suda u Banja Luci broj: 710 P 029572 08 P od 2.4.2015. godine, radi naplate troškova parničnog postupka u iznosu od 7.500,00 KM. Prvostupanjski sud je rješenjem broj 33 0 P 097928 23 1 od 24.4.2025. godine odbio prijedlog za izvršenje, nalazeći da u vrijeme podnošenja tužbe za naknadu štete tužitelj (sada izvršenik) nije mogao znati konačno stajalište sudova u Bosni i Hercegovini po pitanju primjene rokova zastarjelosti u slučaju naknade štete prouzročene bespravnim zatvaranjem, zatim da je jedna od prvih odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po ovom pitanju donesena 09.12.2014. godine u predmetu AP-4288/11, da se dosuđivanjem troškova postupka državi u punom iznosu stavlja znatan finansijski teret strankama čime se nerazmjerno ograničava pravo na pristup sudu, te da bi provođenjem postupka izvršenja došlo do povrede članka 6 stavak 1, kao i Protokola broj 1 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP).

Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli, broj 33 0 P 097928 25 Gži od 13.10.2025. godine, prvostupanjsko rješenje je ukinuto i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovni postupak. Obrazloženje se zasniva na tome da izvršni sud, u skladu sa načelom strogog legaliteta, nema ovlaštenja da preispituje izvršnu ispravu, niti da je mijenja ili ukida, pa je s tim u vezi neprihvatljivo rezoniranje prvostupanjskog suda da izvršenik (kao tužitelj u parničnom postupku) nije mogao znati konačno stanovište sudova u Bosni i Hercegovini po pitanju zastare prava na naknadu štete zbog bespravnog zatvaranja, zatim da izvršenik u ovom postupku nije tvrdio niti dokazivao da je vodio postupak i da je u odnosu na njega utvrđeno kršenje prava na imovinu povodom odluke o troškovima postupka sadržane u izvršnoj ispravi, odnosno da je izvršna isprava iz tih razloga ukinuta ili da je na drugi način izgubila svoju djelotvornost.

Postupajuća sutkinja se ne slaže sa pravnim shvaćanjem drugostupanjskog suda, zbog čega Vrhovnom sudu Federacije BiH postavlja kao sporno pravno pitanje:

„Da li sud u izvršnom postupku može odbiti prijedlog za izvršenje koji je podnesen na osnovu izvršne isprave, koja je na pravnoj snazi, ukoliko utvrdi da bi provođenje izvršenja bilo protivno Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda?“

U obrazloženju razloga uslijed kojih smatra da se radi o spornom pravnom pitanju navodi se da je kroz ovaj slučaj moguća neposredna primjena Konvencije i u slučaju kada bi primjena zakona dovela do drugačije odluke suda, odnosno u slučaju kada je primjena zakona suprotna EKLJP, da se ne radi o preispitivanju izvršne isprave, već se radi o neposrednoj primjeni EKLJP na činjenično stanje uslijed kojeg je odbijen tužbeni zahtjev. Podnositeljica zahtjeva se poziva na praksu ESLJP i to Cindrić i Bešlić protiv RH broj 72152/13 od 06.09.2016. godine, gdje su uspostavljene određene pravno relevantne činjenice (faktori) koje sud utvrđuje kako bi na pravilan način primijenio Konvenciju. Navodi se kao značajno što je Kantonalni sud u Sarajevu potvrdio praksu Osnovnog suda u Zvorniku da je suprotno EKLJ provođenje izvršnog postupka radi naplate troškova parničnog postupka koji je vođen radi naknade nematerijalne štete iz rata, uz ispunjavanje uvjete iz prakse ESLJP. Na koncu, navodi se da kada se razmatra primjena EKPLJ u odlukama Ustavnog suda BiH ili ESLJP njena primjena se ne može ograničiti na vrstu postupka u kojem je donesena odluka, da se praksa ESLJP i Ustavnog suda BiH odnose na odluku o troškovima u parničnom postupku, ali njihova praksa se može primijeniti i kada se zahtijeva naplata troškova parničnih troškova u izvršnom postupku, jer se svako zakonsko pravilo može derogirati primjenom EKLJP.

Odredbom članka 61a. stavak 1 Zakona o parničnom postupku propisano je ako u postupku pred prvostupanjskim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju, koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostupanjskim sudovima, prvostupanjski sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije BiH, radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Imajući u vidu da se postupak rješavanja spornog pravnog pitanja u smislu članka 61a. stavak (1) Zakona o parničnom postupku može pokrenuti prije nego što se pred prvostupanjskim sudom donese odluka o predmetu spora, a da se u konkretnom slučaju postupajuća sutkinja ne slaže sa pravnim shvaćanjem iz ukidajuće odluke drugostupanjskog suda, to u konkretnom slučaju nisu ispunjeni uvjeti za rješavanje spornog pravnog pitanja.

S tim u vezi je i zauzeti pravni stav Vrhovnog suda Federacije BiH na sjednici Građanskog odjeljenja od 31.05.2018. godine: „Kada se općinski sud ne slaže sa odlukom kantonalnog suda, u kojoj je nakon žalbenog postupka kantonalni sud izrazio svoje shvaćanje po navedenom spornom pravnom pitanju, takav zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja treba odbaciti kao nedopušten temeljem članka 61c. stavak (1) Zakona o parničnom postupku“.

Nastavno iznijetom, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH, primjenom navedenih pravila, predmetni zahtjev Općinskog suda u Živinicama odbacio je kao nedopušten.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Vrhovnog suda Federacije BiH
Radenko Blagojević, s.r.